

Posudek vedoucí diplomové práce:

Lucie Zrůstová: *Komparace migračních modelů: Mexiko a Česká republika* (Středisko ibero-amerických studií FF UK, 2011, 106 s. rkp.)

Ve své diplomové práci se Lucie Zrůstová zaměřila na velmi aktuální téma – na problematiku migrace ve světovém kontextu a na citlivou otázku integrace migrantů do hostitelské společnosti. Za objekt svého konkrétního zájmu zvolila „výměnu migrantů“ mezi Českou republikou a Mexikem v posledním desetiletí. Pokusila se zhodnotit procesy kulturní adaptace obou skupin a detekovat rozdíly mezi nimi. V situaci narůstajícího podílu migrantů v české společnosti je společenská užitečnost takové práce nezpochybnitelná. (Skutečnost, že integrace migrantů z Latinské Ameriky do české společnosti se stává relevantním tématem výzkumů, svědčí ostatně i diplomové práce s podobnými tématy, v minulých letech obhájené ve Středisku ibero-amerických studií.) Pro realizaci svého výzkumu využila diplomantka půlročního stipendijního pobytu poskytnutého Instituto Tecnológico de Monterrey (2010).

V úvodní části práce se nabízí obecný vhled do problematiky migrace v moderním světě (s. 18-23) a do otázek kulturní adaptace (24-37). S využitím bohaté sekundární literatury se diplomantka snažila definovat předmět svého výzkumu, utřídit terminologii a vytvořit teoretickou platformu pro realizaci svého výzkumu. Je třeba velmi ocenit tuto snahu o formulování teoretických východisek práce; za velmi cenné pokládám i detailní objasnění metodiky výzkumu (s. 14-17). Na druhé straně je nutné přiznat, že se někdy za fasádou převzatých citátů z děl uznávaných i méně uznávaných autorů – mezi nimiž autorka v podstatě nediferencuje a jejichž závěry akceptuje, aniž by se je snažila kriticky přehodnotit – lze jen těžko vysledovat její vlastní názor na studované téma.

Jádrem práce je komparativní analýza dvou skupin migrantů – Čechů v Mexiku (podle údaje ze s. 46 migrantů z let 1948-2010, ve skutečnosti jde ale o období kratší, 1967-2010) a Mexičanů v České republice (xxx), v obou případech dlouhodobých migrantů, nikoli turistů nebo jedinců na pracovním pobytu. Hlavním zdrojem pro analýzu byly řízené rozhovory s vybranými příslušníky obou krajanských komunit, doplněné poznatky ze sekundární literatury. Výzkum vycházel ze dvou hlavních premis autorky: že „migrace je sociokulturním aktem, a v rámci tohoto aktu je migrující jedinec hlavním protagonistou celého procesu. Za migracemi jsou konkrétní příběhy.“ (s. 10) Zároveň se ale Lucie Zrůstová pokusila najít v těchto individuálních historiích určité zákonitosti a dát jim tak obecnou platnost.

Je třeba zdůraznit, že se jedná o velmi cenný výzkum, který – díky pečlivým poznámkám diplomantky o informátorech – bude jistě využitelný i dalšími zájemci o problematiku. Na druhé straně ale tato část práce má jisté nedostatky. Opět je někdy těžké identifikovat, které faktické informace pocházejí z oficiálních zdrojů (např. statistiky), které ze sekundární literatury a které z úst informátorů. Např. s 47: „Na území Mexika žije něco přes tři sta Čechů (tedy pokud nepočítáme Čechy, kteří nejsou nahlášeni a nejsou v kontaktu s krajany a zastupitelským úřadem).“ – tato informace zcela postrádá jakýkoli odkaz. Problematická je také kvantitativní nekompatibilita obou studovaných skupin – proti 30 respondentům z řad mexických Čechů stojí pouze šest českých Mexičanů, jejichž zkušenost zahrnuje období pouhých dvaceti let, tedy dobu „po roce 1989“, zatímco pro studium české komunity bylo možné rozčlenit jejich zkušenost na dobu před tímto datem i po něm.

Přes tyto výhrady je ale práce zajímavým a podnětným zamyšlením nad problematikou utváření a modifikováním kolektivních identit.

Celkově lze tedy diplomovou práci Lucie Zrůstové hodnotit jako zdařilou; faktograficky bohatou, ale zároveň se snahou o interpretaci, nikoli pouze o shrnutí známých skutečností. Autorka prokázala schopnost kreativně pracovat s obtížnými zdroji (řízené rozhovory), samostatně připravit a realizovat originální výzkumnou práci a své závěry srozumitelně a přesvědčivě prezentovat v písemné podobě. Doporučuji ji k obhajobě, vzhledem k výše uvedeným dílčím výhradám navrhuji její hodnocení známkou **velmi dobře** nebo **výborně** v závislosti na průběhu obhajoby

Praha, 23. května 2010

Doc. Markéta Křížová, Ph.D.

Středisko ibero-amerických studií FF UK